

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 236/06-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. júla 2006 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. A. V., K., zastúpenej advokátom JUDr. J. K., Advokátska kancelária, K., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 6 Co 214/05-89 z 28. októbra 2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. A. V. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. marca 2006 doručená sťažnosť (z 24. marca 2006) JUDr. A. V., K. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. J. K., Advokátska kancelária, K., v ktorej namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 Co 214/05-89 z 28. októbra 2005.

Sťažovateľka je advokátkou. Ako právnej zástupkyňi žalobcu v konaní vedenom na Okresnom súde Košice II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 24 C 5/02 jej bola uznesením okresného súdu č. k. 24 C 5/02–65 z 18. mája 2005 podľa § 53 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) uložená poriadková pokuta vo výške 10 000 Sk. Sťažovateľka podala 8. júla 2005 proti tomuto rozhodnutiu odvolanie (písomným podaním zo 7. júla 2005). Krajský súd uznesením č. k. 6 Co 214/05-89 z 28. októbra 2005 prvostupňové rozhodnutie o uložení poriadkovej pokuty sťažovateľke (uznesenie okresného súdu č. k. 24 C 5/02–65 z 18. mája 2005) potvrdil.

Sťažovateľka namieta, že uznesením krajského súdu č. k. 6 Co 214/05-89 z 28. októbra 2005 došlo k porušeniu jej základného práva „*na spravodlivé súdne konanie*“ podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože jej záležitosť nebola všeobecným súdom spravodlivo prejednaná.

Sťažovateľka tvrdí, že odvolací súd v rámci preskúmania napadnutého rozhodnutia okresného súdu nepostupoval dôsledne v súlade s ustanovením § 6 OSP, ktorý „...*indikuje zásady, ktorými sa spravuje civilný proces a ktorý zo správneho zistenia skutkového stavu a zo spravodlivého rozhodnutia robí zodpovedným predovšetkým súd.*“

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uvádza, že ako právna zástupkyňa žalobcu v občianskom súdnom konaní si sťažovateľka mala zabezpečiť v prípade kolízie termínov substitučné zastúpenie. Krajský súd v tejto súvislosti poukazuje najmä na dostatočný časový predstih, v ktorom boli sťažovateľke oznámené termíny pojednávania.

Sťažovateľka namieta, že argumentácia krajského súdu nemá oporu v žiadnom všeobecne záväznom právnom predpise. Neexistuje totiž „...*žiadny právny predpis, ktorý by advokátovi ukladal takúto primárnu povinnosť, zabezpečiť si substitúciu.*“ Sťažovateľka navyše argumentuje, že krajský súd „...*ani len neskúmal, či sťažovateľ sa pokúšal zabezpečiť substitúciu na uvedené pojednávania, pričom sťažovateľ tvrdí, že sa mu substitúciu na tieto dni nepodarilo zabezpečiť z objektívnych dôvodov, a to s poukazom na*

pracovní zátáženost' tých advokátov, ktorých oslovil. S'ážovateľ teda vykonal všetko pre úspešný priebeh pojednávani, ktorý bolo možné od neho v rozumnej miere očakávať“.

S'ážovateľka tvrdí, že „...odvolací súd nemôže založiť zodpovednosť právneho zástupcu účastníka konania na porušení povinnosti, ktoré nie sú uvedené v právnom predpise a majú teda len povahu akejsi fikcie vyplývajúcej z právneho názoru súdu.

K podstate veci, teda k uloženiu poriadkovej pokuty je potrebné uviesť, že jej uloženie prichádza v zmysle § 53 O. s. p. do úvahy len pri hrubom s'ážení postupu konania, najmä neustanovením sa na súd.

Z výkladu uvedeného ustanovenia jednoznačne vyplýva, že nie každé neustanovenie sa na súd je hrubým s'ážením postupu konania. Splnenie podmienky hrubého s'ážovania postupu konania je vecou starostlivého uváženia všetkých okolností prípadu; všeobecne musí byť úkon rušiteľa z hľadiska závažnosti a vplyvu na konanie určitým spôsobom kvalifikovaný.

Z vykonaného dokazovania v rámci odvolacieho konania bolo nepochybne preukázané, že s'ážovateľ riadne a včas oznámil svoju neúčast' na pojednávaniach, teda v primeranom časovom predstihu a v písomnej forme a v týchto termínoch sa zúčastnil vyšetrovacích úkonov v jednom prípade v ústave na výkon väzby vo väzobnej trestnej veci a v jednom prípade na pojednávani okresného súdu mimo miesta svojho sídla“.

S'ážovateľka namieta, že jej neúčast' na pojednávaniach pred okresným súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 5/02 neznamena s'áženie postupu okresného súdu v konaní „...a už vôbec nemala charakter hrubého s'áženia postupu konania“.

Na základe uvedenej argumentácie s'ážovateľka prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu navrhla, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol: „Krajský súd v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co/214/2005-89 porušil čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd tým, že bolo nedôsledne preskúmané odvolanie s'ážovateľa a tak jeho záležitosť nebola spravodlivo prejednaná a vec vracia Krajskému súdu v Košiciach, aby o nej znovu konal a rozhodol.“

II.

2.1 Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

2.2 Sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru v súvislosti s uložením poriadkovej pokuty vo výške 10 000 Sk v rámci prebiehajúceho občianskeho súdneho konania podľa § 53 OSP.

Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) svedčí o tom, že garancie vyplývajúce z ustanovenia čl. 6 ods. 1 dohovoru sa týkajú konaní, ktorých predmetom sú práva alebo záväzky občianskej povahy alebo rozhodovanie o oprávnenosti trestného obvinenia proti dotknutej osobe. Aj napriek autonómnemu výkladu pojmu „trestné obvinenie“ zo stany ESLP, v rámci ktorého zahrnul do sféry aplikovateľnosti čl. 6 ods. 1 dohovoru aj prípady uloženia poriadkovej sankcie (napr. rozsudok ESLP vo veci Weber proti Švajčiarsku z 22. mája 1990), nespádajú pod ochranu poskytovanú uvedeným čl. 6 ods. 1 dohovoru konania o uložení poriadkovej pokuty v občianskom súdnom konaní, a to predovšetkým s ohľadom na špecifický účel takejto sankcie (zabezpečenie plynulého, nerušeného a dôstojného postupu v súdnom konaní), obmedzený okruh subjektov, ktorým ju možno uložiť (iba účastníkom konania alebo osobám zúčastneným na konaní), a vzhľadom na jej závažnosť nedosahujúcu intenzitu porovnateľnú napr. so zásahom do osobnej slobody

alebo so zásahom do možnosti vykonávať povolanie (obdobne napr. rozhodnutie ESĽP vo veci *Ravnsborg* proti Švédsku z 23. marca 1994).

Na základe týchto skutočností dospel ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde k záveru, že sťažovateľkou namietaným zásahom nemohlo dôjsť k porušeniu jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože toto ustanovenie nie je na daný prípad vzhľadom na jeho okolnosti aplikovateľné. Z uvedeného dôvodu ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľky v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2.3 Sťažovateľka v sťažnosti namietala aj porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Podľa označeného ustanovenia ústavy sa môže každý domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane ustanoví zákon (čl. 46 ods. 4 ústavy).

Podľa čl. 51 ods. 1 ústavy domáhať sa práv uvedených v (...) čl. 46 tejto ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú.

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy).

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne

a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (napr. III. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06).

Uznesením okresného súdu č. k. 24 C 5/02–65 z 18. mája 2005 bola sťažovateľke uložená poriadková pokuta v rámci prebiehajúceho občianskeho súdneho konania. Ide o sankciu majetkového charakteru predstavujúcu vo svojej podstate zásah do vlastníctva. Sťažovateľka sa ochrany svojich majetkových práv proti tomuto zásahu (spočívajúcemu v uložení sankčnej povinnosti na peňažné plnenie) domáhala (prostredníctvom podaného odvolania) v konaní pred krajským súdom. Ústavný súd preto konštatoval, že ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy je na daný prípad aplikovateľné.

2.4 Z obsahu sťažovateľkinej argumentácie prednesenej ústavnému súdu v sťažnosti je zrejmé, že podstata ňou namietaného porušenia jej základných práv a slobôd tkvie v namietanej nesprávnosti skutkových a právnych záverov krajského súdu obsiahnutých v napádanom rozhodnutí (v uznesení krajského súdu č. k. 6 Co 214/05-89 z 28. októbra 2005).

Krajský súd v tomto rozhodnutí odôvodnil výrok, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu o uložení poriadkovej pokuty sťažovateľke z 18. mája 2005, takto: *«...Okresný súd napadnutým uznesením uložil právnej zástupkyňi navrhovateľky JUDr. A. V. poriadkovú pokutu vo výške 10.000,- Sk, ktorú je povinná zaplatiť do 3 dní na účet Okresného súdu Košice II.*

Rozhodnutie odôvodnil tým, že právna zástupkyňa navrhovateľky sa na pojednávanie dňa 18. mája 2005 o 8.30 hod. nedostavila, i keď predvolanie na pojednávanie prevzala dňa 14. apríla 2005. Svoju neprítomnosť písomne ospravedlnila listom zo dňa 16. mája 2005, v ktorom uviedla: „V označenej právnej veci žiadam konajúci súd o ospravedlnenie právneho zástupcu, ako aj ospravedlnenie navrhovateľky z neúčasti na pojednávaní 18. mája 2005 o 8.30 hod. z dôvodu jeho kolízie vytyčených termínov v trestnej veci s tým, že trvá na jeho prítomnosti a žiada konajúci súd o odročenie pojednávania“. Dôvody neprítomnosti na uvedenom pojednávaní nijako nepreukázala. Súd uvedené ospravedlnenie neakceptoval, lebo právna zástupkyňa navrhovateľky bola predvolaná s dostatočným

časovým predstihom, viac ako jeden mesiac, a tak bolo v jej možnostiach zabezpečiť účasť na tomto pojednávaní. Navyiac právna zástupkyňa navrhovateľky totožným ospravedlnením „ospravedlnila“ svoju neúčasť na pojednávaní dňa 5. apríla 2004, pričom termín pojednávania vzala na vedomie dňa 20. októbra 2003. Ani v tomto prípade dôvod svojej neprítomnosti na predmetnom pojednávaní nijako nepreukázala. Navyše zástupkyňa navrhovateľky nerešpektovala ani výzvu súdu na upresnenie petitu návrhu vo veci samej. Uloženie poriadkovej pokuty dôvodil súd aplikáciou § 53 ods. 1, 2 O. s. p. v znení účinnom do 31. augusta 2005.

Proti tomuto uzneseniu podala JUDr. A. V. v zákonnej lehote odvolanie. Navrhla zrušiť napadnuté uznesenie, lebo bolo vydané na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu. K neúčasti na pojednávaní dňa 5. apríla 2004 uviedla, že svoju neprítomnosť na tomto pojednávaní riadne písomne ospravedlnila z dôvodu kolízie úkonov v trestnej veci. Nie je zrejmé, prečo súd až po uplynutí času viac ako jedného roka, považoval túto skutočnosť za hrubé sťaženie postupu konania, lebo ku dňu rozhodovania súdu s poukazom na plynutie času, stráca tento argument na aktuálnosti. Súd jej nedoručil žiadnu výzvu k tomu, aby svoje ospravedlnenie aj náležite preukázala. Dňa 5. apríla 2004 sa zúčastnila úkonov v budove Okresného riaditeľstva Policajného zboru Úradu justičnej a kriminálnej polície v M.. Predložila o tom fotokópie „vyrozumení“. K neúčasti na pojednávaní 18. mája 2005 uviedla, že neúčasť na pojednávaní opäť ospravedlnila riadny spôsobom, teda písomne, pričom ospravedlnenie bolo doručené na súd dva dni pred pojednávaním, t. j. dňa 16. mája 2005. Opätovne dôvodom jej neprítomnosti bola kolízia vytýčených úkonov v trestnej veci. Uviedla, že žiadne ustanovenie advokátovi neukladá priamo zo zákona, aby písomné ospravedlnenie aj náležite preukázal. Zastáva názor, že ak by súd považoval takéto písomné ospravedlnenie za nepostačujúce, bolo jeho povinnosťou zaslať jej výzvu na preukázanie „ospravedlnenia pojednávania“. V predmetnej veci jej však žiadna výzva v tomto smere doručená nebola. V tejto súvislosti poznamenala, že je obvyklou súdnou praxou aj na iných súdoch a súdoch vyššieho stupňa vyžiadať si od advokáta v prípade jeho ospravedlnenej neúčasti preukázanie dôvodov neprítomnosti na pojednávaní. Uvedeného dňa sa zúčastnila úkonov v trestnej veci vedenej na Prezídiu Policajného zboru, Úrade boja proti organizovanej kriminalite, Odbor Východ, Oddelenie vyšetrovania, K., kde boli trestne stíhaní traja páchatelia, a to väzobne. Na uvedený termín sa jej nepodarilo

zabezpečiť zastúpenie iným advokátom a zúčastnila sa úkonov v trestnej veci, ktorú s poukazom na to, že sa jednalo o väzobnú vec, považovala za urgentnejšiu. Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd ukladá organom činným v trestnom konaní povinnosť vybavovať všetky väzobné veci prednostne a urýchlene, pričom takáto povinnosť sa teda celkom logicky v transformovanej podobe prenáša aj na advokáta v takejto trestnej veci. Napadnuté uznesenie zároveň považovala za nepreskúmateľné, predovšetkým z toho dôvodu, že výrok uznesenia neobsahuje odkaz na konkrétny právny predpis, ktorý bol súdom použitý, v zmysle ktorého bola uložená i poriadková pokuta. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia nie je ani zrejmé, prečo jej súd uložil práve pokutu vo výške 10.000,- Sk. Nie je teda zdôvodnená ani výška pokuty. Úvahy súdu v tomto smere v odôvodnení napadnutého rozhodnutia úplne chýbajú. Celkom neopodstatnená je napokon aj konštatácia súdu v odôvodnení o doručení akejsi výzvy na upresnenie petitu, lebo dňa 7. septembra 2004 jej ako právnej zástupkyňi navrhovateľky bolo doručené „upovedomenie o odročení alebo zrušení pojednávania“ a nie spomínaná výzva na upresnenie petitu. V tejto súvislosti poukázala aj na skutočnosť, že pojednávania, ktoré sa mali uskutočniť dňa 29. septembra 2004 a dňa 16. apríla 2003 boli dvakrát odročené z dôvodov na strane samotného súdu, čo je zrejme aj z predkladanej fotokópie upovedomenia a telegramu. Navrhla, aby súd prvého stupňa v rámci autoremedúry zrušil napadnuté uznesenie, resp. aby v opačnom prípade odvolací súd napadnuté uznesenie v celom rozsahu zrušil, pretože bolo vydané na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu a je nepreskúmateľné.

Krajský súd ako súd odvolací na základe podaného odvolania preskúmal napadnuté uznesenie podľa § 212 ods. 1, 3 O. s. p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 písm. c) O. s. p. a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je vecne správne, a preto ho podľa § 219 O. s. p. potvrdil.

Tomu kto hrubo sťažuje postup konania najmä tým, že sa neustanoví na súd alebo neposlúchne príkaz súdu, alebo kto ruší poriadok, alebo kto urobí hrubo urážlivé podanie, môže súd uložiť uznesením poriadkovú pokutu až do výšky 25.000,- Sk (§ 53 ods. 1 O. s. p. v znení účinnom do 31. augusta 2005).

Pri opakovanom hrubom sťažení postupu konania podľa ods. 1 môže súd uložiť uznesením poriadkovú pokutu až do výšky 50.000,- Sk (§ 53 ods. 2 O. s. p. v znení účinnom do 31. augusta 2005).

Uložení poriadkovú pokutu môže súd dodatočne, a to i po skončení konania, odpustiť, ak to odôvodňuje neskoršie správanie sa toho, komu bola uložená (§ 53 ods. 3 O. s. p. v znení účinnom do 31. augusta 2005).

Predpokladom uloženia sankcie podľa § 53 ods. 1 O. s. p. je, že ten komu súd ukladá poriadkovú pokutu, hrubo sťažuje postup konania, a to spôsobom uvedeným v zákone.

Poriadková pokuta bola JUDr. A. V., (advokátke navrhovateľky) uložená pre jej neúčast' na pojednávaniach dňa 5. apríla 2004 a 18. mája 2005. ...

Odvolateľka k odvolaniu proti napadnutému uzneseniu pripojila listiny, ktorými preukazuje prečo sa pojednávania dňa 5. apríla 2004 nemohla zúčastniť. Predložila písomné „vyrozsudenie o úkonoch“ Krajského riaditeľstva Policajného zboru, Úradu justičnej a kriminálnej polície v K. zo dňa 25. marca 2004. Fotokópia ospravedlnenia z neúčasti na pojednávani dňa 5. apríla 2004 svedčí o tom, že advokátka JUDr. A. V. uvedené ospravedlnenie vyhotovila dňa 4. apríla 2004 a osobne ho doručila súdu 5. apríla 2004, t. j. v deň pojednávania na súde prvého stupňa. Je treba ale zdôrazniť, že advokátka JUDr. A. V. termín pojednávania na deň 5. apríla 2004 vzala na vedomie dňa 20. októbra 2003. Ospravedlnenie z neúčasti na pojednávani zo dňa 4. apríla 2004, ktoré bolo doručené procesnému súdu v deň pojednávania dňa 5. apríla 2004, (aj keď ako už bolo vyššie spomínané, zástupkyňa o tomto termíne vedela niekoľko mesiacov vopred, t. j. už od 20. októbra 2003), nemožno hodnotiť ako konanie bez zavinenia JUDr. A. V..

Ak totiž JUDr. A. V. už dňa 25. marca 2004 vedela „o vytýčených termínoch v trestných veciach“, mala dostatok času, aby v súlade so splnomocnením zo dňa 27. novembra 2002, ktoré sa nachádza na č. l. 38 (tohto) spisu, mohla ustanoviť za seba zástupcu a tým zabezpečiť riadne zastúpenie svojej mandantky. V spomínanom splnomocnení navrhovateľka súhlasila s tým, aby si splnomocnený advokát (JUDr. A. V.) ustanovila za seba zástupcu podľa - § 12 zák. č. 132/1990 Zb.. Ak ich ustanoví viac, súhlasila, aby každý z nich konal samostatne.

Predvolanie na pojednávanie 18. mája 2005 prevzala navrhovateľka i právna zástupkyňa JUDr. A. V. dňa 14. apríla 2005, o čom svedčí doručienka pripojená k č. l. 52 spisu. Dňa 16. mája 2005 o 10.15 hod. (t. j. dva dni pred pojednávanim) osobne bolo doručené ospravedlnenie z neúčasti na pojednávani dňa 18. mája 2005 z dôvodu „kolízie vytýčených termínov v trestnej veci“. K ospravedlneniu neboli pripojené žiadne listinné

dôkazy o pravdivosti týchto tvrdení. Až k odvolaniu proti napadnutému uzneseniu je pripojená fotokópia „vyrozumenia o úkone“ Prezídia policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, Odbor Východ, Oddelenie vyšetrovania, K. zo dňa 11. mája 2005 na deň 18. mája 2005 od 8.00 hod..

Postup JUDr. A. V. aj v tomto prípade bol neštandardný, lebo mala dostatok času, aby si aj v tomto prípade zabezpečila v súlade so splnomocnením zástupcu za seba, resp. ustanovila za seba zástupcu a tým zabezpečila riadne zastupovanie svojej mandantky podľa splnomocnenia zo dňa 27. novembra 2002.

Nepatričná je aj argumentácia odvolateľky, že žiaden zákon neukladá advokátovi, aby s ospravedlnením neúčasti na pojednávaní predkladal listinné doklady preukazujúce pravdivosť tvrdení uvedených v ospravedlnení. Nie je to iba otázka slušnosti, ale aj mimoriadne dôležitá otázka pre ďalší postup súdu v konaní, t. j. či je naplnený predpoklad pre postup súdu v konaní podľa § 101 ods. 2 O. s. p. v neprítomnosti účastníka konania, resp. jeho právneho zástupcu. ...

Čiastočne treba dať za pravdu odvolateľke, že neúčast' osoby na pojednávaní, ktoré bolo odročené pre chorobu sudkyne, nemožno považovať za hrubé sťažovanie postupu konania. Tu sa ale patrí poznamenať, že okresný súd neuložil poriadkovú pokutu odvolateľke za neúčast' na pojednávaní, ktoré bolo odročené z dôvodu choroby sudkyne, resp. na strane súdu. Poriadková pokuta bola JUDr. A. V. udelená pre jej neúčast' na pojednávaniach dňa 18. mája 2005 a 5. apríla 2004.

Nepochybil súd prvého stupňa ani pri určení výšky poriadkovej pokuty, t. j. sumy 10.000,- Sk. V možnostiach súdu je totiž podľa § 53 ods. 1 O. s. p. posúdiť okolnosti daného prípadu a za hrubé sťaženie postupu konania, t. j. neustanovenia sa na súd, má súd možnosť uložiť poriadkovú pokutu až do výšky 25.000,- Sk.

... poriadkové opatrenia slúžia na to, aby súd mohol vynucovať a upevňovať svoju autoritu všade tam, kde by mohla byť neprípustným zásahom ohrozená a aby ich pomocou mohol zaistiť pokojný, dôstojný a nerušený priebeh konania a tým aj rýchlu a účinnú ochranu občianskych práv.

Z týchto dôvodov, ako aj z dôvodov, ktoré obsahuje uznesenie súdu prvého stupňa rozhodol odvolací súd tak, ako je to uvedené v enuciate tohto uznesenia ...»

2.5 Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach; súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Z ústavného vymedzenia postavenia a kompetencií všeobecných súdov a ústavného súdu v Slovenskej republike vyplýva, že rozhodovanie v občianskoprávných a trestnoprávných veciach (vrátane rozhodovania o poriadkových opatreniach v súdnom konaní) patrí do právomoci všeobecných súdov.

Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani posudzovať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil.

Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže posudzovať rozhodnutie všeobecného súdu, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo

arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05).

2.6 Po oboznámení sa s obsahom uznesenia krajského súdu č. k. 6 Co 214/05-89 z 28. októbra 2005 (s prihliadnutím na obsah uznesenia okresného súdu č. k. 24 C 5/02–65 z 18. mája 2005, ktoré bolo v odvolacom konaní preskúmané, ako aj s prihliadnutím na obsah odvolania sťažovateľky zo 7. júla 2005) dospel ústavný súd k záveru, že zo záverov krajského súdu nevyplýva jednostrannosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.

Krajský súd v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol podstatu argumentácie sťažovateľky v odvolaní, vysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za preukázané, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil vrátane konkrétnych ustanovení zákona (Občianskeho súdneho poriadku), ktoré pri právnom posúdení skutkového stavu aplikoval.

Z odôvodnenia uznesenia krajského súdu č. k. 6 Co 214/05-89 z 28. októbra 2005 je zrejmé, že svoje rozhodnutie založil na výklade § 53 ods. 1 OSP (v znení platnom a účinnom v rozhodnom období) a dospel k záveru, že správanie sťažovateľky v súvislosti s jej neúčast'ou na pojednávaniach nariadených na 5. apríl 2004 a 18. máj 2005 hrubo sťažilo postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 5/02.

Nemožno súhlasiť s tvrdením sťažovateľky, že krajský súd rozhodujúci vo veci založil svoje rozhodnutie výlučne na údajnom nesplnení povinnosti sťažovateľkou zabezpečiť substitučné zastúpenie žalobcu na pojednávaniach, ktorá nemá navyše oporu v zákone. Z ustanovenia § 101 OSP vyplýva pre účastníkov občianskeho súdneho konania procesná povinnosť prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania, poskytnutím náležitej súčinnosti súdu v záujme zabezpečenia jeho plynulého postupu. Táto procesná povinnosť sa týka aj zástupcov účastníkov súdneho konania v rozsahu, v ktorom na základe

plnomocenstva (prípadne iného právneho titulu zakladajúceho zastúpenie) vykonávajú v mene účastníka súdneho konania jeho procesné práva alebo procesné povinnosti.

Poskytnutie náležitej súčinnosti súdu v záujme zabezpečenia plynulého postupu v konaní, v prípade vzniku prekážky brániacej účastníkovi súdneho konania alebo jeho právnomu zástupcovi v účasti na nariadenom pojednávaní, nepochybne zahŕňa požiadavku oznámenia tejto skutočnosti súdu konajúcemu vo veci bez zbytočného odkladu po jej vzniku (teda v dostatočnom časovom predstihu, pokiaľ je to vzhľadom na okolnosti možné), prípadne poskytnutie ďalšej súčinnosti potrebnej pre prijatie opatrení týkajúcich sa ďalšieho postupu v konaní tak, aby v ňom nedochádzalo k vzniku zbytočných prietáhov.

V posudzovanej veci mal krajský súd za preukázané, že sťažovateľka bola o termíne pojednávania v oboch prípadoch upovedomená s dostatočným časovým predstihom (20. októbra 2003 a 14. apríla 2005), no svoju neúčast' (ako aj neúčast' svojej klientky) oznámila v oboch prípadoch okresnému súdu až v čase, keď už nebolo možné z jeho strany prijať potrebné opatrenia súvisiace so zmenou termínu oboch pojednávaní tak, aby nedošlo v konaní k prietahom (v prípade pojednávania nariadeného na 5. apríl 2004 sťažovateľka oznámila svoju neúčast' v deň pojednávania a v prípade pojednávania nariadeného na 18. máj 2005 dva dni vopred). Sťažovateľka sa pritom opakovane obmedzila iba na oznámenie svojej neúčasti (ako aj neúčasti svojej klientky) na pojednávaní bez toho, aby sa v zmysle požiadavky poskytnúť súdu náležitú súčinnosť v záujme zabezpečenia plynulého postupu v konaní pokúsila dostatočnou a včasnou komunikáciou so súdom a prípadne aj s orgánmi činnými v trestnom konaní o zosúladenie kolidujúcich termínov procesných úkonov. Okresný súd tak bol zo strany sťažovateľky opakovane „postavený pred hotovú vec“ bez dostatočného vysvetlenia a preukázania závažnosti dôvodov na strane sťažovateľky brániacich jej v účasti na uvedených pojednávaniach. Na možnosť zabezpečiť zastúpenie klienta na pojednávaní substitútom poukázal krajský súd v kontexte týchto zistených okolností. Dôvod svojej neúčasti na pojednávaniach sťažovateľka dodatočne preukazovala v odvolacom konaní vo veci uloženia poriadkovej pokuty predložením písomného „vyrozsudenia o úkonoch“ Krajského riaditeľstva Policajného zboru, Úradu justičnej a kriminálnej polície v K. z 25. marca 2004 a „vyrozsudenia o úkone“ Prezídia Policajného

zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, Odbor Východ, Oddelenie vyšetrovania v K. z 11. mája 2005. Neúčast' na pojednávaní nariadenom na 5. apríl 2004 pritom v odvolaní proti uzneseniu okresného súdu č. k. 24 C 5/02–65 z 18. mája 2005 vysvetlila účasťou na vyšetrovacích úkonoch v trestnej veci „...v budove OR PZ ÚJaKP, M...“ a v sťažnosti podanej ústavnému súdu účasťou „...na pojednávaní okresného súdu mimo miesta svojho sídla...“.

Vzhľadom na tieto okolnosti daného prípadu možno označené závery krajského súdu (ktorý sa dostatočným spôsobom vysporiadal aj s ďalšou argumentáciou sťažovateľky v súvislosti s výškou pokuty a odročením pojednávaní pre chorobu zákonnej sudkyne) považovať z ústavného hľadiska za dostatočné a relevantné, pričom ich možno rozumne zahrnúť pod zákonné znaky právnych noriem aplikovateľných v danej veci.

Z uvedených dôvodov sa ústavný súd nedomnieva, že by závery krajského súdu v predmetnej veci bolo možné kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak nezlučiteľné so sťažovateľkou označeným článkom ústavy, preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť sťažovateľky aj v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok

V Košiciach 11. júla 2006